ZERO GEOGRAPHIC

AUTUMN 2016

ISSUE 23

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΑΠΟ ΤΟ **ZERO ARTISTIC MOVEMENT**

Εκδότης
Z.A.M

Συντακτική Ομάδα
Έκτορας
Λυκάνθρωπος
ΠΞ
Κινέζος
A3roflot

Επιμέλεια Ύλης

Λυκάνθρωπος
ΠΞ
Τάου

Creative Art Director

A3roflot

Επιμέλεια Εξώφυλλου

A3roflot

Blog

http://zerogeographic.
wordpress.com

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Zero Artistic Movement (Z. A. M.), είναι ένα αυτόνομο καλλιτεχνικό (και όχι μόνο) κίνημα. ΕΠΙΡΡΟΕΣ ΤΟΥ Z.A.M. ΕΙΝΑΙ **ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΤΩΝ ΝΤΑΝΤΑΪΣΤΩΝ, ΟΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΑΚΟΙ, Ο ΡΕΤΡΟΦΟΥΤΟΥΡΙΣΜΟΣ, Ο ΕΞΠΡΕΣΙΟΝΙΣΜΟΣ, ΤΟ D.I.Y., Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟ TOY-ART.** Το Z.A.M. είναι ένας ζωντανός οργανισμός ο οποίος συνεχώς εξελίσσεται. Είναι μια αντικαπιταλιστική/ αντικρατική/ διεθνιστική κίνηση με σκοπό τη συνεισφορά στην ανατροπή του καπιταλιστικού συστήματος.

Το ZERO GEOGRAPHIC είναι ένα περιοδικό γεωγραφίας που ακολουθεί την παράδοση της επαναστατικής γεωγραφίας: υπάρχει μια γραμμή που συνδέει το έργο των αναρχικών γεωγράφων Κροπότκιν και Ρεκλύ με τη ψυχογεωγραφία των Καταστασιακών, τις θεωρίες εξάρτησης, την κριτική γεωπολιτική, τον Harvey και τέλος με τη σημερινή μηδενιστική γεωγραφία της εποχής του ολοκληρωτικού καπιταλισμού. Με αυτό το τεύχος συνεχίζουμε τον πόλεμο ενάντια στην κοινωνία του θεάματος και κάθε μορφή εξουσίας. Ενάντια στα σούργελα του ΣύριΖα και κάθε τους τσιράκι. Ενάντια σε όλους τους Τράμπ και τις Χίλαρυ αυτού του κόσμου και τα ρομπότ υπηκόους τους!

Σε αυτό το τεύχος θα διαβάσετε ένα άρθρο για τον όχι και τόσο μακρινό ρομποτικό πόλεμο. Επίσης μία ανταπόκριση από την δεύτερη συνάντηση αυτοδιαχειριΖόμενων εργοστασίων όπου το περιοδικό μας παρευρέθηκε. Και πολύ ποίηση.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ZERO GEOGRAPHIC -Z.A.M.

http://zerogeographic.wordpress.com

ΤΑ ΡΟΜΠΟΤ ΞΑΝΑΡΧΟΝΤΑΙ…

Είναι λίγο περίεργο αλλά όποιος δεν έχει ζήσει τη δεκαετία του 80 δεν μπορεί να καταλάβει τη σημασία των ρομπότ στο συλλογικό φαντασιακό των ανθρώπων εκείνα τα αλλόκοτα χρόνια. Η μόδα των ρομπότ έχει να κάνει, εκτός από τις εξελίξεις με τη ρομποτική, με την πυραυλική πορεία της επιστημονικής φαντασίας (της οποίας οι απαρχές βρίσκονται στον 19ο αιώνα)που ξεκινά στα τέλη της δεκαετίας του 30 και θα συνεχιστεί και κατά τη διάρκεια του ψυχρού πολέμου. Πού οφείλεται αυτή η αγάπη των μαζών για την Ε.Φ.? Σίγουρα ως ένα σημείο στην προαιώνια αγάπη για το φανταστικό. Το θέμα όμως δεν εξαντλείται έτσι απλά.

ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΚΤΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΟΣ

Δεν πρέπει να ξεχνάμε και τα παρελκόμενα του ψυχρού πολέμου: τη μόδα της **«ατομικής και αστρικής εποχής»** (π.χ. κτίρια που μοιάζουν με διαστημόπλοια, ρούχα που παραπέμπουν σε αστροναύτες κλπ). Ήταν εκείνα τα χρόνια που οι ΗΠΑ και η Σοβιετική Ένωση ωθούνται στον ανταγωνισμό για την κατάκτηση του διαστήματος. Και είναι αυτός ο ανταγωνισμός που τροφοδοτεί με ιδέες και θέματα (πιο αληθοφανή από ποτέ) τη μόδα αλλά και την Ε.Φ. Ταυτόχρονα ίσως και οι κρατικοί μηχανισμοί να πριμοδότησαν αυτό το είδος που τα προηγούμενα χρόνια θεωρούνταν παρακατιανό από τους ακαδημαϊκούς, ενώ και το Hollywood δεν ενδιαφερόταν ιδιαίτερα για αυτό το είδος.

Άποψη του γράφοντος είναι ότι η επιστημονική φαντασία μαζί με τα ΜΜΕ έπρεπε να παίξει ένα σημαντικό ρόλο: Ο κόσμος έπρεπε να πειστεί

για την αναγκαιότητα των εξόδων στην κούρσα των άστρων (που αποτελεί προέκταση του πυρηνικού ανταγωνισμού καθώς οι διηπειρωτικοί πύραυλοι πριν μεταφέρουν δορυφόρους αναπτύχθηκαν για μεταφορά πυρηνικών). Βέβαια η τέχνη του φανταστικού από τα αρχαία χρόνια (Λουκιανός) δεν σταματά να παρουσιάζει ταξίδια σε άστρα. Όμως τα ταξίδια αυτά αποτελούν τελείως προϊόν φαντασίας (όπως αυτά που περιγράφουν ο Βερν και ο Γουέλς) δηλαδή δεν έχουν ουσιαστική σχέση με την τεχνολογική πραγματικότητα της εποχής, ούτε υπήρχε παράλληλα κάποια σοβαρή κρατική προσπάθεια για την πραγματοποίηση αυτών των ταξιδιών. Ήδη όμως από τα χρόνια του 2ου Παγκοσμίου Πολέμου η «σκληρή επιστημονική φαντασία» (όπως θα ονομαστεί εκείνα τα χρόνια η Ε.Φ. επειδή δίνει ιδιαίτερή βαρύτητα στην επιστημονική ακρίβεια) απογειώνεται από μεγάλους συγγραφείς που προσπαθούν να ακολουθήσουν τις ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις και να προβλέψουν με σχετική ακρίβεια το μέλλον.

Έτσι στα χρόνια του ψυχρού πολέμου πράγματι η επιστημονική φαντασία μπορεί να εμπνευστεί από την τεχνολογική πραγματικότητα γύρω της που επιβάλουν οι σκληροί γεωπολιτική ανταγωνισμοί. Είναι τότε όμως που η επιστημονική φαντασία (κυρίως στην κινηματογραφική εκδοχή της) αναλαμβάνει να ομορφύνει μία «βρώμικη υπόθεση » με ιστορίες για εξωγήινους, διαστρικές συμπλοκές, διαγαλαξιακούς φύλακες κλπ εξάπτοντας τη φαντασία του κοινού και δημιουργώντας του μεγάλες προσδοκίες για εξερεύνηση του γαλαξία. Βέβαια δεν παύει να προπαγανδίζει έμμεσα ενάντια στον κόκκινο κίνδυνο. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα έμμεσης προπαγάνδας είναι η σχεδόν δαιμονοποίηση του πλανήτη Άρη και των (πιθανών) κατοίκων του. Ο λόγος γι' αυτήν την επιλογή ήταν ότι ο Άρης τύγχανε να είναι ο **«κόκκινος» πλανήτης**.

Έτσι λοιπόν εκείνα τα χρόνια αυτή η μορφή ψυχαγωγικής και προπαγανδιστικής Ε.Φ. (κυρίως όπως είπαμε στην κινηματογραφική της εκδοχή αλλά όχι μόνο) χρησιμεύει πρωτίστως στο να παρουσιάσει την κατάκτηση του διαστήματος σαν κάτι εντυπωσιακό, που ικανοποιεί την ανθρώπινη δίψα για το άγνωστο. Σε δεύτερο επίπεδο δε λείπει βέβαια και η προπαγάνδα ενάντια στον εχθρό. Όμως τελικά το είδος λειτούργησε σαν προασπιστής της αναγκαιότητας των πολυέξοδων διαστημικών προγραμμάτων, **καλλιεργώντας κυρίως την πεποίθηση στην πλειοψηφία του κόσμου ότι η επιχειρούμενη τότε έξοδος προς τα άστρα πήγαζε από τη βασική ανάγκη του ανθρώπου να γνωρίσει**

το σύμπαν και ήταν πέρα από πολιτικές και συμφέροντα (ήταν δηλαδή μια προσπάθεια σχετικά ανεξάρτητη από τον ανταγωνισμό με την ΕΣΣΔ και την πιθανή πολεμική σύγκρουση μεταξύ των δυο υπερδυνάμεων). Δεν εννοώ εδώ βέβαια ότι η πλειοψηφία αυτών των ανθρώπων (σκηνοθέτες, συγγραφείς, ηθοποιοί κλπ) που εργάζονταν σε αυτό τον τομέα λειτουργούσαν σαν συνειδητοί προπαγανδιστές της αμερικάνικης εξωτερικής πολιτικής. Αντίθετα ήταν άνθρωποι που ήθελαν να βγάλουν το ψωμί τους. Μόνο που, αυτό που πουλάει στην κοινωνία του θεάματος, σπάνια δεν έχει να κάνει με γεωπολιτικά και εξουσιαστικά συμφέροντα που προκαθορίζουν την ατζέντα της καλλιτεχνικής δημιουργίας.

Αυτή λοιπόν η λειτουργία της επιστημονική φαντασίας (καλλιέργεια του ενδιαφέροντος του κοινού για αστρικά θέματα) σε συνδυασμό πάντα με τη μηντιακη ενασχόληση με επιστημονικά διαστημικά θέματα φαίνεται ότι είχε αποτελέσματα. Δεν πρέπει να ξεχνάμε και τις πολιτικές κινήσεις προς αυτή την κατεύθυνση όπως η «κατάκτηση» του φεγγαριού το 1969.

Η κατάκτηση του φεγγαριού μάλιστα είχε δύο άμεσους (αλλά σίγουρα όχι μοναδικούς) σκοπούς: το κέρδος στον αγώνα πρεστίζ για το ποια υπερδύναμη θα πατήσει πρώτη στο φεγγάρι και τη στάχτη στα μάτια του κόσμου (αφού έτσι ο απλός πολίτης καταναλωτής θα πίστευε ότι δε σπαταλούνται τα χρήματα του μόνο για αρνητικό σκοπό, βλέπε πυρηνική αλληλοεξόντωση, αλλά και για ένα ανεξάρτητο από τον πόλεμο και θετικό λόγο που ήταν η εξερεύνηση του διαστήματος). Βέβαια οι κυβερνήσεις τα έβλεπαν (και τα βλέπουν) όλα αλληλένδετα. Άλλωστε μία στρατιωτική βάση στο φεγγάρι ήταν σίγουρα ένα ζητούμενο (ασχέτως αν δεν πραγματοποιήθηκε) οι δορυφόροι έχουν και στρατιωτική χρήση κλπ. Η κατάκτηση του διαστήματος ήταν και είναι μία υπόθεση πολέμου.

Όπως και να έχει μετά την πτώση της ΕΣΣΔ περιορίστηκαν δραστικά τα έξοδα για το διάστημα. Τότε φάνηκε να υποχωρεί και η αναγκαιότητα

της επιστημονικής φαντασίας για τη «στήριξη» της πολιτικής προσπάθειας, ενώ ταυτόχρονα παρατηρήθηκε μία σταδιακή πτώση στο είδος, ενώ και τα media έστρεψαν το ενδιαφέρον τους αλλού. Από αυτά τα γεγονότα μπορούμε να εξάγουμε συμπεράσματα. Ξαφνικά φαίνεται ότι ο άνθρωπος έπαυσε να μαγεύεται από τα άστρα. Καθώς τώρα πια δε κόπτονται ιδιαίτερα οι πολίτες για την κατάκτηση του Άρη , η υπόθεση ότι η λαχτάρα τους για κατάκτηση του φεγγαριού **είχε καλλιεργηθεί και έμμεσα από τα μίντια και την τέχνη αποκτά ιδιαίτερη βάση**…

Πράγματι τα χρόνια που ακολούθησαν το τέλος του ψυχρού πολέμου (και δεδομένου της άσβεστης και προαιώνιας αγάπης του ανθρώπου για την τέχνη του φανταστικού) παρακολουθήσαμε την αναβίωση της επικής τέχνης (αναφέρω ενδεικτικά τις ταινίες «Lord of the Rings» και τη σειρά «Game of thrones») που έχει μάλλον αντικαταστήσει- αναπληρώσει το κενό που υπήρξε μετά την υποχώρηση της επιστημονικής φαντασίας (αν και η τελευταία παρά αυτή την υποχώρηση, συνεχίζει να έχει το δικό της κοινό).

Όπως και να έχει και άλλα θέματα που μάγευαν τη δεκαετία του 80 τον κόσμο, όπως τα ρομπότ , εξαφανίστηκαν από το προσκήνιο ως αποτέλεσμα της πτώσης της «επιστημονικής φαντασίας». Στην περίπτωσή τους όμως παίζουν ρόλο και τα κομπιούτερ (ειδικά μετά το ιντερνέτ) που αντικατέστησαν τα ρομπότ στη συλλογική συνείδηση ως προσωπικούς μας υπηρέτες.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΑΛΩ ΣΤΟΝ ΚΑΠΙ – ΤΑΛΩ

Η ιδέα της χρησιμοποίησης των μηχανών σε πολεμικές συγκρούσεις πάει πίσω στην αρχαιότητα. Αναφέρω ενδεικτικά τον Τάλω (αρχαίο ρομπότ?). Η σταδιακή μηχανοποίηση του πολέμου είναι όμως γεγονός και έτσι φτάνουμε στον πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο. Μαζί με την τεχνολογική ανάπτυξη, οι άνθρωποι βιώνουν τον τρόμο γενικευμένων ανθρωποσφαγών, όπως η μάχη του Σομ. Τότε άρθρα που δημοσιεύονται σε εφημερίδες και περιοδικά ανάδειξαν την ιδέα να χρησιμοποιηθούν ρομποτικοί στρατιώτες, αντί των ανθρώπων, ώστε να αποφεύγονται οι μαζικές σφαγές. Στο 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο βλέπουμε τα πρώτα στρατιωτικά ρομπότ, που χρησιμοποιήθηκαν στο πεδίο της μάχης. Οι Ναζί είχαν την "Γολιάθ", τηλεχειριζόμενη νάρκη και το κατευθυνόμενο βλήμα V-2. Από την άλλη οι Σοβιετικοί είχαν το τηλετάνκ RC TT-26.

Οι πολεμικές εφευρέσεις της εποχής λοιπόν αποτέλεσαν έμπνευση στη scifi. Συγγραφείς, όπως ο Isaac Asimov, απογειώνουν κυριολεκτικά την επιστημονική φαντασία με τα αριστουργήματά τους, που μιλάνε για τα ρομπότ και το μέλλον. Για την ιστορία ο συγγραφέας αυτός υπήρξε βαθύτατα ανθρωπιστής και αντίθετος στον πόλεμο. Ο Ασίμοφ δεν είναι ο μόνος σοβαρός και αξιόλογος καλλιτέχνης. Η αλήθεια είναι ότι υπήρχαν αρκετοί αξιόλογοι συγγραφείς, αλλά και σκηνοθέτες ,που σε μία σκληρή εποχή εκμεταλλεύτηκαν το ευνοϊκό κλίμα για την τέχνη, για να δημιουργήσουν αξιόλογο έργο (πολλά τα παραδείγματα όπως ο Fillip Dick και ο Bradbury, όπως και δε πρέπει να ξεχνά κανείς το σημαντικό υποείδος της δυστοπίας).

Τα ρομπότ λοιπόν εκείνα τα χρόνια παρουσιάζονται σε διάφορους ρόλους. Άλλοτε ως αστυνόμοι, άλλοτε ως αστροναύτες , άλλοτε ως υπηρέτες και ούτε καθεξής. Ένας όμως ρόλος είναι και ο πιο τρομακτικός. Αυτός του πολεμιστή . Όμως οι ρομπότ φαντάροι δεν παρουσιάζονται ακριβώς θετικά. Μάλλον το αντίθετο καθώς, αν και έχουν στοιχεία ανίκητων υπερασπιστών του έθνους, ταυτόχρονα αποτελούν και κίνδυνο που θα οδηγήσει σε εξέγερση των ρομπότ και στο ολοκαύτωμα. Το μοτίβο αυτό παρουσιάζεται αρκετά συχνά και φτάνει στο ύψιστο σημείο με την ταινία Terminator. Όπως και να έχει η ρομποτική εκείνα τα χρόνια αναπτύσσεται ραγδαία. Περιοδικά του 70 προέβλεπαν ότι το 2000 τα ρομπότ θα αποτελούν μέρος της καθημερινότητάς μας (από υπηρέτες μέχρι εραστές) σε μία καπιταλιστική ουτοπία. Και ξαφνικά τίποτα. Το 2000 δεν ήταν έτσι…

Όπως ήδη αναφέραμε, η πτώση της ΕΣΣΔ έφερε αλλαγές στον κόσμο. Η προσπάθεια για την κατάκτηση των άστρων έμεινε πολύ πίσω. Η μόδα των ρομπότ σχεδόν εξαφανίστηκε (βέβαια ρόλο έπαιξε και η ραγδαία άνοδος των κομπιούτερ και του ιντερνέτ). Τα ρομπότ έμοιαζαν με ένα μέλλον που ποτέ δε θα ερχόταν. Από εικόνα του μέλλοντος αποτέλεσαν μία εικόνα από το παρελθόν. Μέχρι πρόσφατα.

Η ΑΝΤΕΠΙΘΕΣΗ ΤΩΝ ΡΟΜΠΟΤ

Από το 2001 περίπου 2,500 με 4,000 άτομα (ισλαμιστές τρομοκράτες αλλά βέβαια και άμαχοι) έχουν δολοφονηθεί από αμερικάνικα drones κυρίως στη Μέση Ανατολή και ειδικότερα στο Πακιστάν. Μάλιστα δε θα ήταν υπερβολή να πούμε ότι τα πολεμικά χτυπήματα στο Πακιστάν, που ξεκίνησε με τα drones ο Μπους, αλλά αύξησε ραγδαία ο Ομπάμα, αποτέλεσαν μία παγκόσμια πρωτοτυπία: είναι η πρώτη φορά στην ιστορία όπου μία χώρα εμπλέκεται σε πόλεμο μόνο με «ρομποτικό» τρόπο και δεν είναι τυχαίο που αυτή η επέμβαση των ΗΠΑ έχει ονομαστεί από τα ΜΜΕ **«Πόλεμος των drones».** Είναι η πρώτη στρατιωτική εμπλοκή στην ιστορία που έχει «ρομποτικό» όνομα**.**

Βέβαια δεν έχουμε φτάσει ακόμα στο σημείο να πολεμάνε αυτόματα ρομπότ (που θα έχουν δηλαδή δική τους «αυτόνομη» σκέψη και θα παίρνουν μόνα τους αποφάσεις).Τα ρομπότ που μέχρι σήμερα έχουν πάρει μέρος στα πεδία μαχών είναι στην ουσία κατευθυνόμενα από ανθρώπους χειριστές. Αυτό δε σημαίνει ότι δε γίνονται προσπάθειες να δημιουργηθούν αυτόματα πολεμικά ρομπότ και ίσως το μέλλον εμπεριέχει εκπλήξεις.

Ένας άλλος όρος που χρησιμοποιείται για να περιγράψει τις σύγχρονες συγκρούσεις είναι «**Πόλεμος του video game»**. Ο πόλεμος έχει γίνει φτηνότερος σε αίμα για τους Αμερικανούς που χρησιμοποιούν την τεχνολογία για να επιβληθούν. Τα θετικά του video game war για τους Αμερικανούς είναι εμφανή. Η μείωση των απωλειών είναι το σημαντικότερο (άλλωστε αυτό ήταν ένα από τα ζητούμενα μετά τις υπερβολικές απώλειες στον πόλεμο του Βιετνάμ και τις επακόλουθες εσωτερικές αντιδράσεις),ενώ γίνεται και προσπάθεια αυτές οι απώλειες να ελαχιστοποιηθούν και άλλο, με τη χρήση ρομποτικών μαχητών, που θα πολεμάνε και στα πεδία της μάχης μαζί με το πεζικό .Οι υποστηρικτές αυτών των στρατιωτικών εξελίξεων, χρωματίζουν τις απόψεις τους και ειρηνιστικά. Λένε ότι οι πόλεμοι θα μειωθούν (λόγο της παντοδυναμίας των ρομπότ και αυτών που τα ελέγχουν, οπότε οι «κακοί» θα αράξουν φοβισμένοι) και όσοι γίνονται θα έχουν λιγότερες απώλειες (μόνο των κακών). Αληθεύει όμως αυτό?

Βέβαια όχι. Οι πόλεμοι άλλωστε γύρω μας αυξάνονται αντί να μειώνονται. Όσο δε γυρνάνε φέρετρα στην πατρίδα, τόσο λιγοστεύει η εσωτερική αντίδραση στον πόλεμο. Και παντού κάποιοι βλέπουν εχθρούς που , χωρίς εσωτερικές συνέπειες , μπορούν να τσακίσουν.

Επιπρόσθετα τα drones μπορούν να πάνε εκεί που πριν δε μπορούσαν να πάνε επίγειες δυνάμεις ,είτε για λόγους οικονομικούς (π.χ. δυσβάσταχτο οικονομικό κόστος) είτε γεωπολιτικούς (άλλο είναι να χτυπά ένα ιπτάμενο ρομπότ και να εξαφανίζεται και άλλο να γίνει χερσαία εισβολή με την λαϊκή αντίδραση που μπορεί να προκαλέσει αυτή η εισβολή στη χώρα που τη δέχεται). Άρα ο πόλεμος γίνεται πιο εύκολος.

Τους Αμερικανούς βέβαια στις ρομποτικές εξελίξεις ακολουθούνε και άλλες ισχυρές δυνάμεις (Κίνα, Ρωσία, Ισραήλ). Ακόμα και το Ιράν είναι στο παιχνίδι. Στο μέλλον λοιπόν είναι πιθανή η διεξαγωγή πολεμικών αναμετρήσεων μεταξύ drones (πχ ρώσικα ενάντια σε αμερικάνικα). Οι στρατιώτες ρομπότ είναι μάλλον λίγο μακριά αλλά η ρομποτική έχει πάρει μπροστά (όχι μόνο για στρατιωτικούς λόγους αλλά και για «πολιτικούς», όπως για δημιουργία ερωτικών συντρόφων…). Πάντως το πολεμικό μέλλον φαίνεται, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, σχετικά ρομποτικοποιημένο. Και λέω σχετικά γιατί, όπως λέγανε παλιά, τον πόλεμο τον κερδίζει το πεζικό. Καλή η αεροπορία, καλό το πυροβολικό, αλλά χωρίς εμπλοκή πεζικού δουλειά δε γίνεται. Ίσως γι' αυτό το λόγο παντού η υπερδύναμη ελέγχει τον ουρανό, αλλά χερσαία δε καταφέρνει και πολλά. Προς το παρόν αυτό προσπαθούν οι ΗΠΑ να το λύσουν χρησιμοποιώντας στρατούς άλλων, φτωχότερων εθνοτήτων, που αλλού αναπληρώνουν (proxy wars-πόλεμοι δια αντιπροσώπων) και αλλού συμπληρώνουν τις δικές τις δυνάμεις. Έτσι ακόμα και αν ριχτούν στη μάχη άπειρα ρομπότ (τανκς, πυροβόλα, αεροπλάνα κλπ) από τη στιγμή που το πεζικό δε ρομποτικοποιείται (προς το παρόν) ο πόλεμος θα συνεχίσει να περιέχει το ανθρώπινο στοιχείο.

Τέλος είναι πολύ πιθανή η προοπτική μιας «κούρσας ρομποτικού ανταγωνισμού». Κάθε ισχυρό κράτος θα προσπαθήσει να κατασκευάσει το καλύτερο στρατιωτικό ρομπότ. Ας πάμε όμως λίγο πίσω στο χρόνο. Δεκαετία του 80 και οι Αμερικάνοι επενδύουν πολύ χρήμα στο πυρηνικό πρόγραμμα που μένει στα χρονικά ως ο «Πόλεμος των άστρων» (όπου π.χ. σχεδιάζονταν η δημιουργία πολεμικών δορυφόρων που θα μπορούσαν να επιτεθούν με πυρηνικά σε άλλος δορυφόρους ή και στη γη).Το επίσημο όνομα του προγράμματος ήταν Strategic Defence Initiative (SDI), αλλά αμέσως τα media ανάλαβαν την ωραιοποίησή του βαπτίζοντάς το «**Πόλεμος των άστρων**». Ήδη αναφέρθηκα στη σχέση επιστημονικής φαντασίας και πολιτικής και στα δάνεια που πήρε η πρώτη από την τελευταία π.χ. μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, όπου οι

στρατιωτικές τεχνολογικές εξελίξεις αποτέλεσαν έμπνευση για το είδος. Όμως γινόταν και το αντίθετο όπως π.χ. στην υπό εξέτασιν περίπτωση, όπου ένα πυρηνικό πρόγραμμα εμπνεύστηκε το όνομά του από την ταινία του Λούκας για να δημιουργηθεί θετικό κλίμα στους πολίτες καταναλωτές της Δύσης. Όπως ήδη ανέφερα, με τον ένα ή με τον άλλο τρόπο, η επιστημονική φαντασία χρησιμοποιήθηκε ενίοτε ώστε να ομορφύνει μία «βρώμικη υπόθεση».

Να θυμίσω μόνο ότι η «κούρσα του διαστήματος» που έφτασε στο αποκορύφωμά της τη ρειγκανική περίοδο, με τον «Πόλεμο των άστρων», ήταν ένας από τους λόγους που οδήγησαν στην πτώση της ΕΣΣΔ, εξαιτίας της οικονομικής της εξάντλησης που εν μέρει προκλήθηκε και από τα διαστημικά της προγράμματα, που προσπαθούσαν να ακολουθήσουν εκείνα των ΗΠΑ. Αυτό που δε κατανοεί ο κόσμος είναι ότι σχεδόν τα πάντα είναι πόλεμος. Πιθανολογώ ότι μία κούρσα στην ρομποτική τεχνολογία (πέρα από τα θετικά που αυτή προσφέρει σε ισχύ στον αμερικάνικο στρατό) λειτουργεί επιπρόσθετα και ως μία πράξη πολέμου της κυβέρνησης των ΗΠΑ απέναντι στους ισχυρούς αντιπάλους της.

Κάποιες σκέψεις για το πρόγραμμα του «Πολέμου των άστρων» του 80 βάζουν σε υποψίες το γράφοντα. Ήταν τόσο ανέφικτα αυτά που ήθελαν τότε να πετύχουν οι Αμερικάνοι στο διάστημα (πολύ πεταμένο χρήμα όπου η πλειοψηφία του υποψήφιου προς δημιουργία διαστημικού πολεμικού υλικού έμεινε στα χαρτιά) που υπάρχει η θεωρία ότι από την αρχή το πρόγραμμα δεν ήταν τίποτα άλλο από μία παγίδα για τη σοβιετική οικονομία, που έπρεπε να επιβαρυνθεί τον ανταγωνισμό που οι Αμερικάνοι μπορούσαν να αντέξουν. Και οι Σοβιετικοί έπεσαν μέσα στην παγίδα. Βέβαια προς το παρόν φαίνεται ότι οι Αμερικάνοι χρειάζονται πραγματικά τα ρομπότ που παρασκευάζουν για πολεμικές χρήσεις και έτσι και αλλιώς και στη διάρκεια ενός «φυσιολογικού» ανταγωνισμού μπορεί το αντίπαλο δέος να καταρρεύσει. Αν δε γίνει αυτό τίποτα δε μας εμποδίζει να υποθέσουμε ότι στο μέλλον θα σηκώσουν οι ΗΠΑ τόσο υψηλά τον πήχη, σε ανέφικτα ρομπότ και πεταμένο χρήμα, όπως κάνανε πιθανόν το 80. Αν θα επαναληφτεί η ιστορία θα το δείξει το μέλλον. Όλα αυτά είναι προς το παρόν υποθέσεις.

Αυτό που δεν είναι υπόθεση, αλλά γεγονός , είναι τα drones. Ήρθαν για να μείνουν και όπως τη δεκαετία του 50 το Χόλυγουντ ασχολήθηκε με θέματα που άπτονταν της στρατιωτικής πραγματικότητας εκείνης της

εποχής (με πολεμικά φιλμ και ταινίες επιστημονικής φαντασίας), έτσι και σήμερα τα drones απασχολούν ολοένα και περισσότερο τον κινηματόγραφο. Αλλά και τα μίντια δεν πάνε πίσω.

«Video game wars» ? «Drone wars»? «**Robot wars**»? Το μέλλον είναι εδώ και τα ρομπότ ξανάρχονται!

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΞΗΡΟΥΧΑΚΗΣ

2η ΕΥΡΩΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΖΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ

Το Zero Geographic βρέθηκε στο εργοστάσιο της ΒΙΟΜΕ στη Θεσσαλονίκη όπου πραγματοποιήθηκε από τις 28 έως 30 Οκτωβρίου η 2η συνάντηση ανακτημένων εργοστασίων με τίτλο «Η Οικονομία των Εργαζομένων». Η συνάντηση αυτή αποτέλεσε συνέχεια της αντίστοιχης 1ης που είχε γίνει στην περιοχή της Μασσαλίας πριν 2 χρόνια με πρωτοβουλία των εργαζομένων του κατειλημμένου εργοστασίου Scop-Ti (πρώην Fralib). Ένα εργοστάσιο που άνηκε στην πολυεθνική Unilever (lipton) αλλά που όταν έκλεισε ανακτήθηκε από τους εργάτες και λειτουργεί σήμερα παράγοντας τσάι και αφεψήματα.

Στη συνάντηση της Θεσσαλονίκης συμμετείχαν, εκτός από τους Γάλλους της Scop-Ti, εργάτες αυτοδιαχειριζόμενων εργοστασίων από την Ιταλία, την Τουρκία, την Κροατία, τη Σερβία και τη Βοσνία. Επίσης, παραβρέθηκαν εκπρόσωποι συλλογικοτήτων από την Αργεντινή, την Αγγλία, την Ισπανία, το Μεξικό, την Κολομβία, τη Μεγάλη Βρετανία, την Πολωνία και τη ¨Χώρα¨ των Βάσκων. Από την Ελλάδα εκτός από τη ΒΙΟΜΕ συμμετείχαν και συνεργατικά εγχειρήματα.

Στη συνάντηση ακούστηκαν εμπειρίες, προβληματισμοί, απόψεις με κοινό γνώμονα την αυτοδιαχείριση στην εργατική παραγωγή και την ουσιαστική αντιπαραβολή της για την εφαρμογή πρακτικών ενάντια στο καπιταλιστικό μοντέλο εργασίας. Όπως είναι αντιληπτό μέσα σε ένα γεμάτο 3ήμερο ομιλιών, συζητήσεων, παρουσιάσεων και ζυμώσεων δεν είναι δυνατόν να περιγραφούν όλα τα τεκταινόμενα σε ένα μικρού μεγέθους κείμενο, οπότε θα αναφερθούμε σε μερικά από τα σημαντικότερα κατά τη γνώμη μας θέματα που ακούστηκαν εκεί.

Ιδιαίτερης σημασίας αποτελεί για εμάς ο προβληματισμός που τέθηκε από τον Benoît Borrits (εκπρόσωπο της Scop-Ti) σχετικά με το ζήτημα της κατάργησης της ιδιοκτησίας το οποίο παραμένει καθώς όλο και περισσότερα συνεργατικά εγχειρήματα λειτουργούν έχοντας νομικά αποδεκτή μορφή με κίνδυνο απορρόφησής τους από τον καπιταλισμό. Τέθηκε προς συζήτηση η πρόταση για απόρριψη της νομικής μορφής που επιτρέπει σήμερα τη λειτουργία συνεργατικών επιχειρήσεων και την αναγκαιότητα ανεύρεσης τρόπων να παρακαμφτούν οι νόμοι της

αγοράς μέσα από την κοινωνικοποίηση των επενδύσεων και την απο-εμπορευματοποίηση του εργατικού δυναμικού.

Ως προς το πρακτικό μέρος της συνάντησης συζητήθηκε η δημιουργία ενός κοινού ταμείου αυτοδιαχειριζόμενων εργοστασίων που θα έχει ρόλο στήριξης των εγχειρημάτων σε περίπτωση οικονομικών δυσχερειών κάτι που θα λειτουργεί σε αντιδιαστολή με την ανάγκη εύρεσης χρηματοδότησης από καπιταλιστικούς μηχανισμούς (τράπεζες, κράτος κλπ). Αναγνωρίστηκαν οι δυσκολίες εφαρμογής μιας τέτοιας πρότασης αλλά συναποφασίστηκε η έναρξη διαδικασιών ωρίμανσης της ιδέας αυτής για τη μελλοντική της εφαρμογή. Ακόμη, συναποφασίστηκε μέσα από τη συνέλευση των εργαζομένων η σύσταση ενός διασυνοριακού δικτύου υποστήριξης της διανομής των προϊόντων για τη διάθεσή τους στα εργοστάσια μεταξύ διαφορετικών χωρών. Ο σκοπός είναι να διευρυνθεί η αλληλέγγυα οικονομία που έχει αρχίσει να χτίζεται από τα συνεργατικά εγχειρήματα και πέρα των συνοριακών δεσμών που τίθενται από τους κρατικούς μηχανισμούς.

Τέλος, θα αναφερθούμε στην άψογη και εξαιρετική διοργάνωση της συνάντησης από τους εργάτες της ΒΙΟΜΕ και τους αλληλέγγυους, η οποία περιλάμβανε τη μετάφραση των ομιλιών σε 5 γλώσσες από εθελοντές διερμηνείς, συλλογική κουζίνα σε χαμηλές τιμές (ή με ελεύθερη συνεισφορά) και τη φιλοξενία πολλών ανθρώπων που βρέθηκαν στη Θεσσαλονίκη αυτές τις μέρες είτε ως συνομιλητές είτε ως απλοί παρευρισκόμενοι. Και κλείνουμε με μια ρήση που ακούστηκε από έναν ομιλητή της συνάντησης:

«γιατί να πιστέψουμε στη μεταθανάτια σωτηρία όταν ζούμε σε έναν καπιταλισμό ζόμπι;»

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ “ΑΓΙΩΝ” ΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

Εδώ και πολύ καιρό έχουν κυκλοφορήσει δύο ποιητικές συλλογές με παρόμοιο τίτλο: η μία ονομάζεται «Αγία Αναρχία» και η άλλη «Άγιο Μηδέν» τις οποίες παρουσιάζουμε παρακάτω.

ΑΓΙΑ ΑΝΑΡΧΙΑ

Η «Αγία Αναρχία» αποτελεί συλλογή ποιημάτων του Χαράλαμπου Π. Σοφία, ο οποίος έχει να επιδείξει μια μακρά πορεία στη συγγραφή ποιημάτων αλλά και γενικότερα στην ενασχόληση του με τις τέχνες που μεταξύ άλλων περιλαμβάνει και τη ζωγραφική. Η συγκεκριμένη ποιητική συλλογή κυκλοφόρησε το Μάρτιο του 2016 ως ένα πολύ καλαίσθητα όμορφο ποιητικό μονόφυλλο που περιλαμβάνει 8 ποιήματα. Η δε θεματολογία τους έχει καθαρά πολιτική κατεύθυνση, όπως άλλωστε μαρτυρά και η τοποθέτηση που βρίσκουμε στο διαδικτυακό τόπο του ιδίου (www.xpsofias.com), όπου αναφέρεται ότι η εν λόγω προσωπική του συλλογή ποιημάτων «Αποτελεί μια ποιητική οφειλή του συγγραφέα στην Αναρχία».

Στη συνέχεια παρατίθεται ένα από τα ποιήματα της συλλογής με τον τίτλο ‘Μαύρη Σημαία’.

ΜΑΥΡΗ ΣΗΜΑΙΑ

Στου χρόνου τη λήθη δε λυγίσαμε δε σωπάσαμε

Παραμείναμε με τον άνεμο της πρώτης νιότης

Με τα φτερά του πετάξαμε στις πράξεις της φωτιάς

Στο τέλος του αγνώστου κλέψαμε τον ήχο του κύκλου

Και όλο χαρά τσακίσαμε τη φορά του βέλους

Σηκώσαμε ψηλά τη μαύρη σημαία

Έτσι φθάσαμε πολύ ψηλά ως τα άστρα

Δεν αφανιστήκαμε μέσα στης νύχτας την πυκνή βλάστηση.

Την «Αγία Αναρχία» μπορείτε να τη βρείτε σε κεντρικά βιβλιοπωλεία της Αθήνας ή να την προμηθευτείτε επικοινωνώντας με τον συγγραφέα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο που διαθέτει:

xpsofias@gmail.com

ΑΓΙΟ ΜΗΔΕΝ

Το «Άγιο Μηδέν» αποτελεί προσωπική συλλογή ποιημάτων του Λευτέρη Σπύρου, ο οποίος συμμετέχει στο ZAM από τα χρόνια που ο ίδιος παρουσιαζότανε μέσα από το μουσικό project "Solitary People", απαγγέλλοντας ουσιαστικά στίχους ντυμένους με μουσική από δικά του ποιήματα. Κάποια από αυτά έχουν ήδη δημοσιευθεί σε προηγούμενα τεύχη του Zero Geographic αλλά και στο fanzin «Ταξίδι στο Χωροχρόνο». Η συλλογή αυτή όμως εκτός από το ότι συγκεντρώνει όλα τα ποιήματα του συγγραφέα που έχουν ήδη παρουσιαστεί, περιλαμβάνει και μερικά νέα ποιήματα που τυπώνονται για 1η φορά. Συνολικά σε αυτή την ποιητική συλλογή υπάρχουν 21 ποιήματα με θέμα που περιστρέφεται γύρω από την αυτογνωσία, την αλλοτρίωση, τη φύση, το σύμπαν, τα όνειρα, την πολιτική, την αναζήτηση, την αγάπη, τον έρωτα και το θάνατο. Κυκλοφόρησε τον Μάιο του 2016 ως αυτο-έκδοση και ακολουθεί τη λογική των αυτοοργανομένων εγχειρημάτων. Είναι διαθέσιμη για ελεύθερο download στο blog του Zero Geographic ή αν προτιμάτε σε έντυπη μορφή μπορείτε να έρθετε σε επαφή μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: *espi77@gmail.com*

Τέλος παρατίθεται ένα από τα καινούργια ποιήματα του συγγραφέα που περιλαμβάνεται σε αυτήν την πρώτη του συλλογή.

ΣΚΟΤΕΙΝΟ ΔΩΜΑΤΙΟ

Καθώς η νύχτα μεγαλώνει

ο νους μου παλαβώνει

Σαν δωμάτιο σκοτεινό

το μυαλό μου γίνεται μουντό

Κι έρχεται του θανάτου η ιδέα

να μου κάνει την πιο φρικτή παρέα

Ξάφνου όμως η σκέψη μου κάνει στροφή

κι αναζητά πάλι τη ζωή

Μέσα στα όνειρα χτίζει ψευδαισθήσεις

χάνεται σε ψεύτικες αναζητήσεις

Κι όταν έρθει το πρωί είμαι πάλι εκεί

στον κλειστό μου εαυτό

Να τον πείσω ότι τίποτα δεν είναι απατηλό

BLOGS, ΚΟΜΙΚΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ 4050

Πολύ ενδιαφέρον blog που παρουσιάζει ιστορίες από την κρίσιμη περίοδο της δεκαετίας του 40.Ιστορίες στρατιωτικές αλλά και για το ποδόσφαιρο και τον κινηματογράφο. Ιστορίες που μας δείχνουν πως ζούσαν τότε οι Έλληνες.

https://istories4050.wordpress.com/author/istories4050/

Vigilantes του Βαγγέλη Καλογερογιάννη

Ένα ωραίο κόμικ επηρεασμένο από τη φιλμ νουάρ αισθητική (ενταγμένη όμως στην ελληνική βλαχοπραγματικότητα). Μία ιστορία εκδίκησης και βίας (με ολίγον σεξ).

Το κόμικ αυτό διατίθεται σε επιλεγμένα βιβλιοπωλεία και είναι μία αξιόλογη προσπάθεια.

ΠΟΙΗΣΗ ΑΝΤΙ ΖΑΜ

Ο ΑΝΕΥΘΥΝΟΣ

εξουσία μου γλυκιά, είσαι δροσιά, είσ 'ανάσα

αλλά φοβάμαι εξουσία μου,

φοβάμαι αυτόν που σε παρέδωσε σε μένα

για να σε μεγαλώσω

τον φοβάμαι λίγο η πολύ ,δε ξέρω

το ξεπερνάω σβέλτα

το ξεπερνάω όταν τρομοκρατώ

όταν ξέρω πως έχω το καρπούζι και το μαχαίρι

όταν απειλώ τους εργαζόμενους

με το φάσμα της ανεργίας

όταν απειλώ τους αναλώσιμους και τους ενοικιαζόμενους

κι αυτοί χέζονται, κιτρινίζουν

νιώθω ωραία πως να το κάνουμε;

δε φοβάμαι όταν βρίζω, όταν τους πάντες σιχτιρίζω

και διώχνω από μέσα μου τη κρίση πανικού

και τη μεταφέρω στους άλλους

δε φοβάμαι όταν δείχνω το ταβάνι κι αυτοί το κοιτάνε

γουστάρω ρε παιδάκι μου να κυβερνάω τις ζωές των άλλων

μ 'αρέσει να πουλάω τρέλα

υποκρίνομαι και δε κουνιέται φύλλο

όταν κάνω σσσσσττττ!!!!!κι όλοι σταματάνε

καυλώνω

πλέον μόνο έτσι καυλώνω

καυλώνω όταν τους ξεφτιλίζω κι αυτοί σέρνονται

από τη κούραση σαν τα σκουλήκια

μ 'αντάλλαγμα ένα μεροκάματο

τρελαίνομαι να ναι όλοι προσοχή

νιώθω δικτάτορας

να ναι όλοι προσοχή ακόμα κι όταν δεν υπάρχει δουλειά

θέλω να μυρίζω τα δάχτυλά μου και να ξέρουν τι απαιτώ

θέλω όταν κατουρώ να μου τραβάνε το καζανάκι

παρόλα 'αυτά φοβάμαι τα σκουλήκια

γιατί γίνομαι και γω ερπετό

προκειμένου να εξουσιάζω

παρόλ 'αυτά είμαι ο υπεύθυνός σας

παρόλ ' αυτά νιώθω ανεύθυνος

άλλα και περήφανος !!!

γιατί είμαι σκουλήκι

BREXIT

Μας τα πρήξανε

πάλι ο χαμός θα γίνει

τώρα που αποφάσισαν να βγουν

από το τελειότερο δημιούργημα τους,

την ευρωπαϊκή ένωση,

μια κορυφαία εταιρεία στο χώρο

που όποιος δεν είναι μέσα είναι βάρβαρος,

κατακλυσμοί και τέτοια.

Ω Άγγλοι που πάτε;

φεύγετε από την κοιτίδα του πολιτισμού

και της ανωτερότητας,

και τα εθνίκια να πανηγυρίζουν

και δώστου επιχειρήματα για όποιους

δεν γουστάρουν τέτοιες εταιρείες

ότι ταυτιζόμαστε με τα εθνίκια.

Και προέχει η ασφάλεια,

οι επενδύσεις, η διεθνής τάξη

και προπαντός μην έρθει το χάος,

ολοκληρωμένη εκστρατεία φόβου.

Ναι να φύγετε

δεν μας κάνετε

και σας ευχόμαστε αστάθεια

απομόνωση

και απομάκρυνση απ' την ανάπτυξη,

έξω από το πολυπολιτισμικό απαύγασμα μας.

Καργιόληδες

ένωση νεοφιλελέδων,

κάτι θα 'χουν μαγειρέψει οι μπάσταρδοι

δεν μπορεί να το άφηναν έτσι

άλλωστε δεν θα γινόταν δημοψήφισμα

αν υπήρχε πιθανότητα μη αρεστού αποτελέσματος,

δεν αλλάζει έτσι ο κόσμος...

Εγώ πάντως χάρηκα

όχι ότι με νοιάζει

αλλά να,μου τη σπάνε

τα μεγάλα τα υπερκράτη

οι ομοσπονδίες,

να μαζεύονται στην κορυφή

τα καλύτερα κουστουμαρισμένα αρχίδια

να δίνουν εντολές

να ασχολούνται με ένα σωρό ακατανόητα νούμερα

και αναλύοντας ουρανοκατέβατες συνιστώσες

να σπέρνουν φόβο

και να γεμίζουν τις τσέπες τους,

κι από κοντά οι πλέον γλοιώδης

τα τηλεοπτικά ανδρείκελα

με το πολύχρωμο μαστίγιο

να δίνουν το ρυθμό

τα σκουλήκια.

Εγώ χάρηκα

όχι γιατί είμαι εθνίκι

μου τη σπάνε τα μεγάλα

αυτά που έχουν ξεφύγει από το ανθρώπινο μέτρο

οι αυτοκρατορίες

δεν τις γουστάρω

μ' αρέσει το απλό

εκεί που φτάνει το χέρι μου.

Brexit και κατρακύλα στα χρηματηστήρια

πω πω τη οδύνη...

από τη στεναχώρια μου

κοιμήθηκα δέκα ώρες.

Άντε γαμηθείτε ρε

απάνθρωποι καρεκλοκένταυροι

σκατά σε σας

και τα τσιράκια σας,

δημοψήφισμα παντού

έτσι για την πλάκα

να βγούμε όλοι από την ευρώπη

από τον κόσμο ολόκληρο

να βγούμε από την ρουτίνα

την ριζωμένη συστημική μιζέρια

να ξαναγίνουμε άνθρωποι

να μιλήσουμε με τον διπλανό μας

κι ας έχει φάει όλα τα σκατά που του έχουν σερβίρει.

Έξω απ' τα σκατά ρε

να αναπνεύσουμε...

ΜΠΟΜΠΑΝΤΙΜΑΡΛΕΥ

ZERO ARTISTIC
MOVEMENT